

CZU: 366.5:004.056

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19946895>

PROTECȚIA CONSUMATORILOR ÎN DOMENIUL PLĂȚILOR ONLINE: PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII JURIDICE ÎN ERA DIGITALĂ

Ion SLISARENCO,

doctor în drept, șef al Catedrei „Drept penal și criminologie”,

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI,

ORCID ID: 0000-0002-1367-7542,

E-mail: ion.slisarenco@gmail.com

Rezumat. Dezvoltarea comerțului electronic, extinderea instrumentelor de plată la distanță și apariția plăților instant au schimbat profund raporturile dintre consumator și prestatorul de servicii de plată. Studiul analizează riscurile juridice și practice asociate plăților online - tranzacții neautorizate, fraude de tip social engineering, lipsa de transparență contractuală, utilizarea abuzivă a datelor și dificultățile de contestare a operațiunilor - și le compară cu tendințele europene dezvoltate sub influența Directivelor sectoriale ale UE, a standardelor privind autentificarea strictă a clienților și altor Regulamente ale UE în domeniu. Concluzia principală este că protecția eficientă a consumatorului nu mai poate fi redusă la informarea formală, ci presupune o combinație între securitate tehnică, reguli clare de răspundere, mecanisme rapide de remediere și supraveghere activă a pieței.

Cuvinte-cheie: consumator, plăți online, plăți instant, autentificare strictă, fraudă, servicii de plată, comerț electronic, vânzător, cumpărător, prestator de servicii, transfer bancar.

CONSUMER PROTECTION IN THE FIELD OF ONLINE PAYMENTS: CHALLENGES AND LEGAL SOLUTIONS IN THE DIGITAL AGE

Summary. The growth of e-commerce, the expansion of remote payment methods, and the emergence of instant payments have profoundly changed the relationship between consumers and payment service providers. The study analyzes the legal and practical risks associated with online payments - unauthorized transactions, social engineering fraud, lack of contractual transparency, misuse of data, and difficulties in disputing transactions - and compares them with European trends shaped by EU sectoral directives, standards on strong customer authentication, and other relevant EU regulations. The main conclusion is that effective consumer protection can no longer be reduced to formal information, but requires a combination of technical security, clear liability rules, rapid redress mechanisms, and active market supervision.

Keywords: consumer, online payments, instant payments, strong customer authentication, fraud, payment services, e-commerce, seller, buyer, service provider, bank transfer.

Introducere

Digitalizarea serviciilor financiare a transformat plata online dintr-o operațiune excepțională într-un act cotidian. Consumatorul modern efectuează plăți pentru bunuri și servicii prin card, aplicație mobilă, internet banking, link de plată, portofel electronic sau transfer instant. Această evoluție a amplificat incluziunea financiară și a redus costurile de tranzacționare, dar a creat, în același timp, un spațiu nou de vulnerabilitate juridică. În mediul digital, consumatorul se confruntă nu doar cu riscul clasic al executării necorespunzătoare a operațiunii, ci și cu forme sofisticate de fraudă, cu asimetrii informaționale accentuate și cu dificultăți probatorii în raport atât cu prestatorii de servicii de plată cât și cu cei de servicii.

În Republica Moldova, modernizarea infrastructurii de plăți este vizibilă inclusiv prin lansarea Sistemului de Plăți Instant MIA la 12 martie 2024 și prin extinderea treptată a funcționalităților sale către plăți către comercianți și între companii. În paralel, Banca Națională a Moldovei a introdus reglementări privind autentificarea strictă a clienților și a continuat procesul de aliniere a pieței locale la standardele europene. Pe plan european, experiența acumulată sub imperiul Directivei (UE) 2015/2366 (PSD2), completată de Regulamentul delegat (UE) 2018/389 și, recent, de Regulamentul (UE) 2024/886 privind transferurile credit instant în euro, oferă un reper relevant pentru evaluarea nivelului de protecție oferit consumatorului autohton [4-8].

Obiectivul prezentei comunicări constă în analiza protecției juridice a consumatorului în materia plăților online, pornind de la legislația în vigoare a Republicii Moldova și valorificând practicile și tendințele normative ale Uniunii Europene. Demersul urmărește, pe de o parte, identificarea principalelor riscuri specifice plăților online, iar, pe de altă parte, formularea unor direcții de perfecționare a cadrului normativ și instituțional național.

Metode și materiale aplicate

Elaborarea studiului s-a realizat prin utilizarea metodei juridico-dogmatică, a metodei comparative și a analizei sistemice. Metoda juridico-dogmatică a permis examinarea conținutului normelor interne și europene aplicabile plăților online, iar metoda comparativă a facilitat identificarea convergențelor și diferențelor dintre cadrul juridic al Republicii Moldova și soluțiile dezvoltate în dreptul Uniunii Europene. Analiza sistemică a fost uti-

lizată pentru a surprinde interacțiunea dintre normele privind serviciile de plată, protecția consumatorilor, comerțul electronic și cerințele de securitate tehnico-cibernetică.

Materialul normativ de bază a inclus Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale, Regulamentul BNM nr. 12 din 11 ianuarie 2024 privind autentificarea strictă a clienților, precum și actele relevante ale Uniunii Europene, în special Directiva (UE) 2015/2366, Regulamentul delegat (UE) 2018/389 și Regulamentul (UE) 2024/886 [1-4; 7; 8; 10].

Discuții și rezultate obținute

Cadrul normativ aplicabil în Republica Moldova. Protecția consumatorului în materia plăților online are în Republica Moldova o structură normativă stratificată. La nivel general, Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor consacră drepturile fundamentale ale consumatorului, între care dreptul la protecția intereselor economice, la informare completă, corectă și precisă, la repararea prejudiciului și la acces la mecanisme de apărare a drepturilor sale. Acest cadru general rămâne aplicabil și atunci când contractul de consum se execută prin mijloace electronice și plata este realizată la distanță [1].

La nivel special, Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică reprezintă actul central în materie. Legea reglementează categoriile de prestatori de servicii de plată, cerințele de transparență, drepturile și obligațiile părților, regulile privind autorizarea operațiunilor, răspunderea pentru operațiunile neautorizate sau executate necorespunzător, precum și procedurile de examinare a reclamațiilor. Importanța acestei legi este majoră pentru consumator, întrucât ea mută centrul protecției de la simpla validitate a contractului la funcționarea concretă a serviciului de plată [2].

Un rol complementar revine Legii nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale, care se aplică raporturilor juridice desfășurate prin mijloace electronice și impune cerințe de identificare a furnizorului, de furnizare a informațiilor relevante și de organizare a procesului de contractare online. Pentru consumator, această lege este importantă deoarece transparența privind identitatea comerciantului, condițiile contractuale și modalitatea de confirmare a comenzii influențează direct securitatea și trasabilitatea plății [3].

În plan instituțional, Banca Națională a Moldovei deține competențe esențiale de reglementare și supraveghere în domeniul serviciilor de plată.

Prin Regulamentul nr. 12 din 11 ianuarie 2024 privind autentificarea strictă a clienților și standardul deschis, comun și sigur de comunicare între prestatorii de servicii de plată, intrat în vigoare la 5 august 2024, BNM a consolidat componenta preventivă a protecției consumatorului la acest capitol. Regula autentificării stricte transferă în dreptul intern una dintre cele mai importante garanții dezvoltate în dreptul UE: validarea operațiunii prin utilizarea a cel puțin doi factori independenți de autentificare [4; 8].

Tot în logica reducerii costurilor suportate de consumatori și comercianți, BNM a decis plafonarea și reducerea graduală a comisioanelor interbancare la plățile cu cardul, de la niveluri de 1,6% și 2,5% la 0,5%-0,6%, în trei etape, pe parcursul a doi ani. Această orientare este relevantă nu doar economic, ci și juridic, deoarece arată că protecția consumatorului în plățile online include și dimensiunea accesibilității costurilor [11].

Drepturile consumatorului în raporturile de plată online. În raporturile de plată online, consumatorul nu este un simplu utilizator al unei infrastructuri tehnico-digitale, ci titularul unui ansamblu de drepturi subiective. Mai întâi, acesta are dreptul la informare precontractuală și contractuală efectivă. Legea nr. 114/2012 obligă prestatorii de servicii de plată să afișeze informații generale despre autorizare și datele de contact, să ofere pe suport durabil condițiile contractuale și să includă în contractul-cadru date privind comisioanele, comunicarea, măsurile de securitate și procedurile de soluționare a reclamațiilor. În mediul digital, această exigență trebuie interpretată substanțial: informația nu trebuie doar „pusă la dispoziție”, ci trebuie prezentată inteligibil, înaintea efectuării plății și fără a fi ascunsă în termeni excesiv de tehnici [2].

În al doilea rând, consumatorul are dreptul la securitatea operațiunii. Articolele privind utilizarea instrumentelor de plată și elementele de securitate personalizate distribuie obligațiile între utilizator și prestator. Consumatorul trebuie să păstreze în siguranță elementele sale de securitate și să anunțe fără întârziere pierderea, furtul sau utilizarea neautorizată a instrumentului de plată. În schimb, prestatorul are obligația de a asigura confidențialitatea elementelor de securitate, de a pune la dispoziție mijloace de notificare și de a bloca instrumentul după primirea notificării. Acest echilibru demonstrează că securitatea nu este o povară exclusivă a consumatorului [2; 4].

În al treilea rând, consumatorul are dreptul la remedierea rapidă a unei operațiuni neautorizate. Potrivit art. 56 din Legea nr. 114/2012, utilizatorul poate obține corectarea operațiunii dacă informează prestatorul în cel mai scurt timp, dar nu mai târziu de 13 luni de la debitare; în caz de operațiune neautorizată, prestatorul trebuie să ramburseze imediat suma. Legea prevede, de asemenea, că simpla utilizare a unui instrument de plată înregistrat

de prestator nu este suficientă pentru a dovedi autorizarea operațiunii, iar sarcina de a proba fraudă sau neglijența gravă revine prestatorului. Această regulă este deosebit de importantă în litigiile generate de phishing, spoofing sau alte tehnici de manipulare digitală [2].

În al patrulea rând, legea limitează răspunderea plătitorului pentru operațiunile neautorizate rezultate din pierderea, furtul sau însușirea instrumentului de plată la un plafon convenit, dar nu mai mare de 2.500 de lei, dacă utilizatorul nu a asigurat siguranța elementelor de securitate personalizate. După notificarea prestatorului, consumatorul nu mai suportă prejudiciul patrimonial, cu excepția cazului de fraudă. Deși plafonul moldovenesc este mai ridicat decât plafonul de 50 euro consacrat în modelul UE, existența unei limitări legale reprezintă în sine o garanție contra transferării integrale a riscului asupra consumatorului [2; 7].

În sfârșit, consumatorul are dreptul la un mecanism de reclamație efectiv. Legea nr. 114/2012 obligă prestatorul să stabilească proceduri interne de depunere și examinare a reclamațiilor și să comunice decizia, de regulă, în termen de 15 zile lucrătoare; în situații excepționale, termenul final nu poate depăși 35 de zile lucrătoare. Existența acestor termene este esențială, deoarece rapiditatea remedierii este o condiție a eficienței sale în materia plăților online [2].

Vulnerabilități și riscuri specifice mediului digital. Principala vulnerabilitate a consumatorului în materia plăților online rezultă din dezechilibrul informațional și tehnologic dintre acesta și prestatorul de servicii de plată. Consumatorul nu controlează infrastructura tehnică, algoritmi de detecție a fraudei, arhitectura interfețelor și regulile de securitate. De asemenea, el nu are, de regulă, acces la probele tehnico-digitale necesare pentru a combate afirmația prestatorului de plăți sau de servicii că operațiunea a fost autenticată și executată corect. Din această cauză, protecția juridică reală depinde în mare măsură de distribuirea sarcinii probei și de standardele de diligență impuse prestatorului [2; 7].

Un risc major îl constituie tranzacțiile neautorizate generate prin phishing, smishing, spoofing sau alte forme de social engineering. În asemenea cazuri, dificultatea juridică apare atunci când consumatorul a realizat formal anumite acțiuni – de exemplu, a introdus un cod sau a confirmat o operațiune – dar a făcut-o sub influența unei induceri în eroare sofisticate. Tocmai aici se vede limita unei abordări strict tehnice a autorizării: faptul că sistemul a înregistrat o confirmare nu dovedește întotdeauna existența unui consimțământ informat și liber. Tendința europeană recentă este de a trata mai atent aceste situații și de a nu transfera automat întreaga pierdere asupra consumatorului [2; 9].

Un al doilea risc este legat de opacitatea interfețelor digitale de plată. În practică, multe plăți online sunt inițiate în condiții de presiune temporală, pe ecrane mici, prin fluxuri simplificate și cu multiple etape tehnice opace pentru utilizator. Comisioanele, identitatea exactă a beneficiarului, regimul juridic al intermediarului, condițiile de rambursare sau mecanismul de contestare pot fi insuficient evidențiate. În asemenea situații, deși formal obligația de informare poate fi respectată, protecția materială a consumatorului rămâne deficitară [1-3].

Un al treilea risc este specific plăților instant. Avantajul major al acestora - executarea aproape imediată - reduce în mod considerabil fereastra temporală în care o operațiune frauduloasă sau greșită poate fi oprită. Dacă transferul se execută în câteva secunde, remediul juridic devine, în practică, unul post factum. De aceea, cu cât plata este mai rapidă, cu atât trebuie să fie mai robuste mecanismele preventive: autentificarea strictă, verificarea beneficiarului, limitele configurabile și monitorizarea tranzacțiilor neobișnuite [5; 6; 10].

În fine, vulnerabilitatea consumatorului crește și prin interdependența dintre plăți, date personale și securitate cibernetică. O breșă de securitate sau o utilizare abuzivă a datelor nu produce doar consecințe de confidențialitate, ci poate genera direct pierderi patrimoniale. Din acest motiv, în materia plăților online, protecția consumatorului trebuie înțeleasă într-o logică integrată, la intersecția dintre dreptul consumului, dreptul serviciilor de plată și standardele de securitate operațională [2; 4].

Practici și tendințe în dreptul Uniunii Europene. Dreptul Uniunii Europene oferă un model normativ relevant pentru reconfigurarea protecției consumatorului în domeniul plăților online. Directiva (UE) 2015/2366 a consolidat transparența, a reglementat serviciile noi de plată și a întărit regimul operațiunilor neautorizate, iar Regulamentul delegat (UE) 2018/389 a transformat autentificarea strictă într-un standard operațional obligatoriu pentru numeroase plăți electronice. Această concluzie este esențială pentru Republica Moldova, care a introdus în 2024 propriul regulament privind autentificarea strictă. Transpunerea formală nu este însă suficientă: eficiența depinde de calitatea implementării tehnice, de calibrarea excepțiilor și de supravegherea activă a prestatorilor [4; 7; 8].

Totodată, experiența europeană arată limitele modelului actual. În opinia Autorității Bancare Europene din 29 aprilie 2024 s-a constatat că plățile instant prezintă rate de fraudă semnificativ mai mari decât transferurile de credit tradiționale și că o parte relevantă a pierderilor este suportată de clienți, în special în cazul transferurilor de credit. În plus, Autoritatea a evidențiat că, deși autentificarea strictă a clienților a redus fraudele bazate pe

furtul de credit, infractorii s-au adaptat prin tehnici de social engineering, ceea ce a determinat recomandări privind cerințe suplimentare de securitate, clarificarea regulilor de răspundere și întărirea supravegherii [9].

Regulamentul (UE) 2024/886 privind transferurile credit instant în euro marchează o nouă etapă în protecția consumatorului. Acesta impune ca taxele pentru transferurile instant să nu fie mai mari decât taxele pentru transferurile obișnuite corespunzătoare, obligă prestatorii să ofere gratuit serviciul de verificare a beneficiarului și prevede posibilitatea utilizatorului de a seta limite maxime pentru plățile instant, pe tranzacție sau pe zi. Regulamentul prevede, de asemenea, termene foarte scurte de executare și obligația de restabilire imediată a contului plătitorului în cazul în care confirmarea finalizării nu este primită în intervalul legal. Aceste soluții sunt valoroase pentru Republica Moldova, mai ales în contextul extinderii plăților instant și al creșterii utilizării lor în comerțul online [10].

Un alt element util al practicii UE este accentul pus pe verificarea beneficiarului. Această măsură reduce riscul de eroare și de fraudă prin avertizarea plătitorului atunci când numele beneficiarului nu corespunde cu identificatorul contului. Pentru dreptul autohton, introducerea unui mecanism similar în toate canalele relevante - internet banking, mobile banking, plăți prin link și plăți către comercianți - ar reprezenta o evoluție firească [10].

De asemenea, abordarea UE tratează protecția consumatorului nu doar ca relație bilaterală între client și bancă, ci ca problemă de guvernanta a întregului ecosistem. Sunt relevante registrele publice ale prestatorilor autorizați, standardele de open banking, schimbul de date privind fraudă și cooperarea între autoritățile de supraveghere. Într-o piață digitală, încrederea consumatorului depinde și de transparența instituțională, nu doar de clauzele contractului individual [7-9].

Direcții de perfecționare a cadrului național. Analiza comparativă permite formularea mai multor direcții de perfecționare a cadrului național de protecție a consumatorului în materia plăților online.

În primul rând, este necesară consolidarea conceptului de „operațiune neautorizată” în cazurile de fraudă prin manipularea consumatorului. În prezent, una dintre cele mai disputate situații este aceea în care utilizatorul autorizează formal operațiunea, dar consimțământul său este viciat prin inginerie socială. Tendințele europene recente merg spre clarificarea acestei zone gri și spre limitarea posibilității prestatorului de a respinge rambursarea doar prin invocarea unei autorizări tehnice. O interpretare și, eventual, o clarificare normativă la nivel național ar reduce insecuritatea juridică [2; 9].

În al doilea rând, cadrul moldovenesc ar trebui să evolueze spre introducerea expresă a verificării beneficiarului pentru transferurile online și

instant. Atâta timp cât legea continuă să lege răspunderea prestatorului în mare măsură de codul unic furnizat de client, consumatorul rămâne expus erorii de introducere și fraudei de redirecționare a plății. Modelul european al verificării gratuite a beneficiarului oferă o soluție echilibrată, compatibilă cu exigențele de securitate și cu nevoia de viteză [10].

În al treilea rând, se impune dezvoltarea unor standarde mai detaliate privind designul informațional al interfețelor de plată. Transparența nu trebuie înțeleasă exclusiv ca publicare de texte juridice, ci și ca arhitectură a informației: afișarea clară a comisioanelor, a identității beneficiarului, a canalelor de suport, a limitelor de răspundere și a consecințelor unei confirmări. În special la plățile cu un singur click sau prin link, avertismentele-cheie trebuie să fie integrate în fluxul operațional [1-3].

În al patrulea rând, este necesară corelarea mai strânsă dintre protecția consumatorilor, protecția datelor și securitatea cibernetică. Incidentul de securitate în plățile online nu este doar o problemă tehnologică, ci și una de răspundere civilă, conformitate și încredere publică. Faptul că Legea nr. 114/2012 obligă prestatorii să gestioneze riscurile operaționale și de securitate și să informeze utilizatorii atunci când incidentul le poate afecta interesele financiare trebuie valorificat prin practici de notificare clare și inteligibile pentru consumatori [2; 4].

Totodată, mecanismele de reclamație și soluționare alternativă a litigiilor trebuie făcute mai vizibile și mai ușor de utilizat. Simpla existență a unui termen de 15 zile lucrătoare pentru răspuns nu garantează eficiența dacă procedura este opacă sau greu accesibilă. Ar fi utilă standardizarea minimă a formularelor de reclamație, trasabilitatea online a stadiului cererii și o conectare mai clară între procedurile interne ale prestatorilor, petițiile adresate BNM și mecanismele generale de soluționare alternativă a litigiilor de consum [2].

De altfel, educația financiară și digitală trebuie tratată ca o componentă normativă indirectă a protecției consumatorului. BNM publică deja ghiduri și recomandări privind prevenirea fraudelor și utilizarea în siguranță a plăților online. Totuși, experiența europeană arată că educația, de una singură, nu poate substitui obligațiile de securitate ale prestatorilor. Prin urmare, politicile de alfabetizare digitală trebuie dublate de cerințe obligatorii de monitorizare antifraudă și de intervenție timpurie [9].

Dezvoltarea sistemului MIA oferă o oportunitate normativă majoră. Faptul că transferurile sunt rapide, accesibile și, în anumite limite, gratuite, reprezintă un avantaj pentru consumator. Dar aceeași infrastructură ar trebui să integreze exigențe avansate de verificare a beneficiarului, limite configurabile ușor de către utilizator, mecanisme de alertare contextuală și

reguli clare de repartizare a riscului în caz de fraudă [5; 6; 10].

Concluzii

Protecția consumatorului în domeniul plăților online reprezintă astăzi o componentă esențială a ordinii juridice a economiei digitale. În Republica Moldova, cadrul normativ actual oferă deja instrumente importante: reguli de transparență, obligații de securitate, rambursarea operațiunilor neautorizate, limitarea răspunderii utilizatorului și proceduri de reclamație. Totuși, dinamica plăților instant, complexitatea fraudei digitale și caracterul opac al unor fluxuri de plată arată că protecția juridică trebuie permanent recalibrată.

Practica și legislația Uniunii Europene demonstrează că modelul eficient nu este unul exclusiv reparator, ci unul preventiv și sistemic. Autentificarea strictă, verificarea beneficiarului, egalizarea costurilor între transferurile instant și cele obișnuite, posibilitatea stabilirii de limite de către utilizator și schimbul de date privind fraudă sunt instrumente care mută accentul de la reacția post factum la prevenirea prejudiciului.

Pentru Republica Moldova, provocarea principală nu mai este doar adoptarea unor norme inspirate din dreptul UE, ci implementarea lor într-un mod coerent, inteligibil și orientat spre consumator. Adevărata reconfigurare a protecției consumatorilor în era digitală presupune ca plata online să fie nu doar rapidă și comodă, ci și predictibilă, sigură și remediabilă în mod efektiv.

Referințe bibliografice:

1. Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 126-131 din 27.06.2003.

2. Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 193-197 din 14.09.2012, în vigoare în versiunea actualizată pe portalul oficial Legis.md.

3. Legea nr. 284 din 22.07.2004 privind serviciile societății informaționale, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 138-146 din 13.08.2004, Republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 40-47/104 din 09.02.2018.

4. Regulamentul Băncii Naționale a Moldovei nr. 12 din 11.01.2024 cu privire la autentificarea strictă a clienților și standardul deschis, comun și sigur de comunicare între prestatorii de servicii de plată.

5. Banca Națională a Moldovei, „Premieră pe piața financiară a Republicii Moldova - Banca Națională a Moldovei a lansat Sistemul de Plăți In-

stant MIA”, 12.03.2024. <https://bnm.md/ro/content/premiera-pe-piata-financiara-republicii-moldova-banca-nationala-moldovei-lansat-sistemul-de> (accesat la 10.03.2026).

6. Banca Națională a Moldovei, „MIA Plăți Instant devine disponibilă pentru toți antreprenorii din țară”, 31.07.2024. <https://bnm.md/ro/content/mia-plati-instant-devine-disponibila-pentru-toti-antreprenorii-din-tara> (accesat la 10.03.2026)

7. Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (PSD2).

8. Regulamentul delegat (UE) 2018/389 al Comisiei din 27 noiembrie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru autentificarea strictă a clienților și standardele deschise, comune și sigure de comunicare.

9. European Banking Authority, Opinion on new types of payment fraud and possible mitigants, EBA-Op-2024-01, 29.04.2024. <https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-04/363649ff-27b4-4210-95a6-0a87c9e21272/Opinion%20on%20new%20types%20of%20payment%20fraud%20and%20possible%20mitigations.pdf> (accesat la 10.03.2026).

10. Regulamentul (UE) 2024/886 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 martie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 260/2012 și (UE) 2021/1230 și a Directivelor 98/26/CE și (UE) 2015/2366 în ceea ce privește transferurile credit instant în euro.

11. Banca Națională a Moldovei, „Decizia BNM: comisiunile la plățile cu cardul vor fi micșorate”, 26.06.2023, <https://www.bnm.md/ro/content/decizia-bnm-comisiunile-la-platile-cu-cardul-vor-fi-micsorate> (accesat la 10.03.2026).